

Миллий Тикланиш

Ўзбекистон Миллий тикланиш демократик партиясининг ҳафталик газетаси

2000 йил, 21 март

6 (223)- сон

БАЙРАМ ИНШООТЛАРИ БИЛАН ТАНИШУВ

Уйғониш ва яратувчанлик, эзгулик ва муҳаббат байрамга мамлакатимиз аҳли узгача ҳозирлик куради. Байрам арафасида янги-янги иншоотлар фойдаланишга топширилиши, боғ ва хиебонлар барпо этилиши ҳам истиқлол йилларида хайрли аъёнга айланди.

си, мажлислар зали, катта спорт зали ҳамда майдончалар, шинам ошхонага эга бу лицейда жорий ўқув йилида 27 ўқувчи таҳсил олмақда. Улар иқтисодиёт, ижтимоий-гуманитар фанлар ва хорижий филология йўналишлари бўйича пухта билим оладилар.

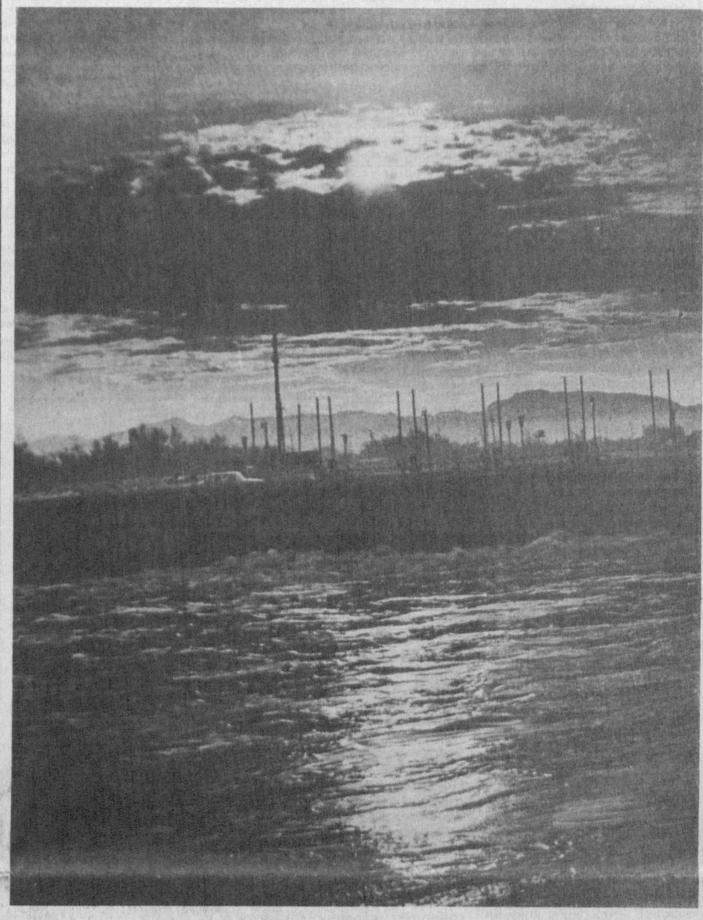
20 март куни Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислоҳ Каримов Тошкентдаги бир неча шундай байрам иншоотлари билан танишди. Аввал, давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Банклар ассоциациясига қарашли банклар молиявий хизмат маркази биносини куздан кечирди. Энг замонавий меъморлик услубида бунёд этилган бу осмонупар бинода дунё тизими талаблари даражасида хизмат кўрсатиш учун барча имкониятлар яратилган.

Ислоҳ Каримов бино атрофини кўкalamзорлаштириш, фавораларни миллий руҳдаги шаклга солиш ва шу билан пойтахт чиройига чирой қўшиш кераклигини уқтирди. Юртбошимиз хоналарнинг жиҳозланиши ва ходимларнинг жойлаштирилишидан мамнуният билдириб, бундай тартибни бошқа давлат идораларида ҳам жорий қилиш лозимлигини айтди. Хизмат хоналари билан бирга бу ерда одамлар хордик чикарадан махсус хона ҳам бўлиши зарур. Умуман, бундай марказлар Тошкентни минтақанинг молиявий пойтахтига айлантириш учун хизмат қилиши билан муҳимдир.

Президент Ислоҳ Каримов қўшма корхонанинг тантанали очилиш маросимида иштирок этиб, технологик жараён билан яқиндан танишди, автоматлаштирилган ускуналари қуввати ва ишлаб чиқариши янада кенгайтириш имкониётлари билан қизиқди.

Хорижий ҳамкорлар билан суҳбат чоғида юртбошимиз бундай махсуслотта нафақат бизда, балки қўшни давлатларда ҳам эҳтиж катта эканлигини таъкидлади. Чунки, сув ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, сугориш тизимини тақ-

силлаштириш республикамиз билан Германиянинг «Берлинер банк» ва «ГЕРМЕС» сугурта фирмаси томонидан молиялаштирилган. Президент Ислоҳ Каримов қўшма корхонанинг тантанали очилиш маросимида иштирок этиб, технологик жараён билан яқиндан танишди, автоматлаштирилган ускуналари қуввати ва ишлаб чиқариши янада кенгайтириш имкониётлари билан қизиқди.

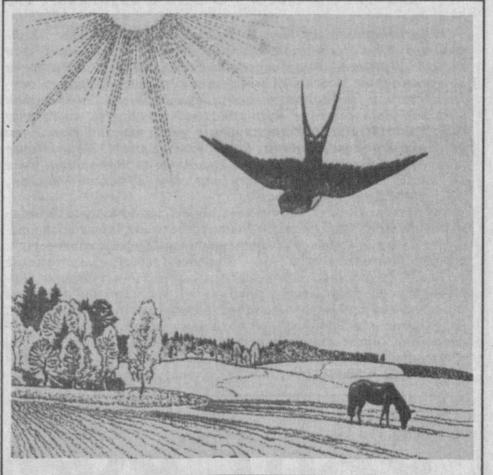

Яна далаларда бошланди баҳор...

МИЛЛИЙ ҒОЯ НИМА?

Бир болага 8 дақиқа, тўққизинчи фарзандга у ҳам йўқ...
«Японча ўтириш»да ҳам ғоя бор...
Авал алла, кейин сўз...
Миллат — бу паспортдаги белгилар эмас...

2-бетда

ҚИЗҒАЛДОҚҚИНАМ

Йўлнинг ёқасида бўйингни кўриб, Севинчдан йиғилдим, севинчдан қулиб, Кўзим қароғида турарман тўлиб, Унунинг муборак, Қизғалдоққинам. Нозик қаддинг силлаб ўтади шамол, Ол юзингдан бориб ўпади хаёл, Уялдинг, ер чизиб бердингми савол, Ё мендек севдингми, қизғалдоққинам. Гарчи юртинг дашту далалар эди, Бетон қалб қалбингни яралар энди, Журъатингдан кўзда муждалар инди, Турушинг муборак, Қизғалдоққинам. Бир чакан умридан дароз умринг бор, Қувончдан кўксингга тақиб қўй тумор, Арайин то яна келгунча баҳор Бўйингдан айланай қирмизи яноқ, Шамолда тебраниб турар Қизғалдоқ!

Дилором ИСМОИЛОВА

КЎРГЎЗИБ ДИЙДОП ХУШ

Азалу абад муво-занатида вақт чархалаги оламни чайқаб мангу айланади — дунёи гардун неча марта турланмади дейсиз. Инсоният онгли ҳаёт кечиршининг узок ва огир тадрижий погоналарини босиб ўтди. Қутарилишлар, пасайишлар руй берди. Ҳар бир халқнинг миллий маданияти замирида бу эри-лишларнинг узига хос белгилари сақланиб қолди. Навруз байрами ҳам олдин оддийлик касб этганлиги, аста-секинлик билан мазмунан бойиб борганлиги табиий, албатта. Унинг турли жойларда турлича нишонланиши гўё баҳорнинг турфа рангларига қиёс. Лекин Наврузни узбекона нишонлашнинг мисоли топилмас. Байрамнинг қурқамлиги, қутаринки рўйи ҳам халқимизнинг узига хос табиати, руҳиятига уйғун. Бундай боқиралик, рангинлик, гузаллик, хотамтойлик халқимизнинг саҳий қалбига ухшамайдими ахир?! Наврузий ноз-неъматлар дастурхонини чамандай безаб, сирли тақаллуф қилади: сумалак, ширмойи нон, қуксомса, палов, гуҷа... санаб адоғига етолмайсиз. Халқимизнинг ҳалол меҳнати, беқиёс ихлоқдорлигининг турфаранг тортиқлари... Байрам томошаларини айтинг! Юғуришда шамол билан бахшлаша оладиган қизикқон суворийларнинг гоҳ диққатталаб чайирлиги, гоҳ завқи, гоҳ ваҳимали ҳолатлари қайси усририн ёхуд кексани бефарқ қолдиради, дейсиз! Кураш

Зиёвуддин ҚЎЗИЕВ

ЗИЁГА ТУТАШГАНДА...

Партия ҳаёти

15 март куни пойтахтимизнинг Акмал Икромов туманида ўтказилган тадбир юзлаб иштирокчилар қалбини тикланиш тулқинларига туташтирди. Ҳокимият мажлислар залида тумандаги турли ташкилотлар, ўқув даргоҳлари раҳбарлари билан ЎзМТДП фаолларининг учрашуви бўлиб ўтди. Ҳокимият ва ЎзМТДП туман кенгаши ташаббуси билан уюштирилган ушбу йиғинда ЎзМТДП раиси И.Ғафуров, раис уринбосари И.Абдуганиев, партия котиби М.Қирғизбоев, Марказий кенгаш аъзоларидан севимли ёзувчимиз У.Ҳошимов, таникли шоира О.Ҳожиева ТошДЖТУ проректори Г.Боқиевалар йиғилганларни партиянинг жонли ҳаёти, улус мақсадлари билан янада яқиндан таништирдилар, иштирокчилар билан узаро фикр-мулоҳазада булдилар. Ушбу кичик анжуман Миллий тикланиш партиясининг кишиларимиз қалбига тобора яқинлашганлиги, унинг ғояларига, халқимизнинг миллий ўзлиги-тарихий қадриятларига ўтмиш эъланларига туташ фаолиятига қизиқиш ортаётганини кўрсатди. Зеро янги ҳаёт зий билан, яшнаш-яшариш нур биландир. Иқбол биноларининг пойдевори шундан. Ҳоким уринбосари, туман хотин-қизлар кенгашининг раиси Адолат Носирова ҳамда. Туман ҳокимининг биринчи уринбосари Бахтиёр Тулагановларнинг маърузалари ҳам бунинг ёрқин акси булди. Қизикли суҳбатлар шеърлару бадиаларга уланди. Тадбир баҳорий кутаринкилик кайфиятида ўтди.

Дилором ИСМОИЛОВА

АВЕСТА

Авеста... Узок ўтмишнинг номаълум қатълари оралаб аллақандай сирли маъмуотта бир лаҳза хаёлингиз сингандек туюлади, саволингиз кўпаяди. Чиндан ҳам, зардуштийларнинг муқаддас китоби, дейишдан ташқари Авеста ҳақида нималарни биламиз? Ундаги битикларни айнаб ўқиб кўрдикми? Қандай ўқийсиз?

(Давоми 3-бетда)

«ЭРНИНГ МИЯСИНИ НИМА ҚОТИРАДИ?»

«МТ»нинг 25 январ сониде тажрибали мураб-бий М. Абдусаматовнинг «Миллий таълим тизими йўлида» номли мақоласи чоп этилиб, унда таълим-тарбия соҳасидаги баъзи масалалар хусусида мулоҳазалар билдирилган эди. Мақола илмий фикрларни мазкур мақоланинг давоми десак муболага бўлмас. Зеро, таълим тизимидаги му-аммолар бир ёки икки мақола билан ҳал бўлиб қолмаслиги барчага аён. Лекин улар масалани бир қадар ойдинлаштиради. Бу эса ечим сари қўйил-ган қадамдир. Демак, баҳсимиз давом этади.

(Давоми 2-бетда)

«ҚИЗИЛ КИТОВ»НИНГ ЯШИЛ ОЛАМИ

Тўғри, бу сўз кўпчиликка таниш, ҳайвонот ёки табобат оламининг у ёки бу турини ёздан йўқолиб бораётганлиги учун «Қизил китоб»га киритилди, деган мазмундаги жумлани кўп ўқигансиз, эшитгансиз. Шу маънода бу китобга нималар киритилган, уларнинг номларини тўла билишни истайсиз, албатта. Мухлисларимиз ҳам биздан шу ҳақда сўрашади. Қолаверса, юртимизнинг бизга мерос табиатидаги муҳофазага — тикланишга муҳтож турфа ноёбликлари миллий тикланишимизнинг ҳам бир қисми ҳисобланади.

«Табиат бағрида ўсганимданми, унга болаликдан меҳрим бандан, — дейди захматкаш олимимиз Уктам ака Пратов, — Ватанга муҳаббат, умуман, Ватан тушунчаси табиати севишдан бошланади деб ўйлайман. Биз фарзандларимизга тарбия беришда табиатнинг осон ва табиий ҳамда бир умр хотирада қолувчи сабоқларини унутмаслигимиз лозим». Мухтарам устоз, ЎзРФА Ботаника институти ва Ботаника боғи Марказий гербарий лабораторияси мудири, биология фанлари доктори, профессор Уктам ака Пратов билан «Қизил китоб» ҳақида суҳбатда бўлдик. Газетамизнинг кейинги сонларидан бошлаб «Ўзбекистон Республикаси Қизил китоби»ни сиз билан бирга (таърифлар қисқартирилган) ҳолда

мутолава қилиб бормокни ҳам ниёт қилганмиз. Ва яна сизга шунини маълум қиламизки, сиз азиз муштарийларни миллий кино санъатимизнинг ноёб асари афсонавий «Тоҳир ва Зухра» фильми суратга олинган гузал манзил — Республика «Ботаника боғи»га маънавий саёҳат қилдириш истагимиз. Юртимиз бўйлаб бундай мафтункор саёҳатлар давом этиб боради, албатта. Ватанин севиш ва уни ўрганиш. Келинг, бирга ўрганайлик!

4-бет

МИЛЛИЙ ҒОЯ - ТАҒАҚКУР МЕЗОНИ

БИРЛАШГАН ЎЗАДИ

Ўзбекистоннинг келажаги буюк бўлиши аввало, бу халқнинг маънавий-ахлоқий жиҳатдан қайта тугилиши, мамлакат тараққиётининг мустақиллик шароитида миллий ғоя ва миллий мафқуранинг шаклланиши билан chambарчас боғлиқдир.

ички ҳиссиётлари ва унинг узлиқни англашиши. Узлиқни англаш ҳиссиёти — бу унинг ўз халқига, маънавиятига, Ватанга бўлган садоқати, утган авлодлари ва тарихни гурур билан эслаши, миллий қадриятлар ва урф-одатларга ҳурмат билан қараши бўлган муносабати билан белгиланади.

Озод ОТАМИРЗАЕВ, Маркази директори ўринбосари, география фанлари доктори

ОИПА - МИЛЛАТ ТАЯНЧИ

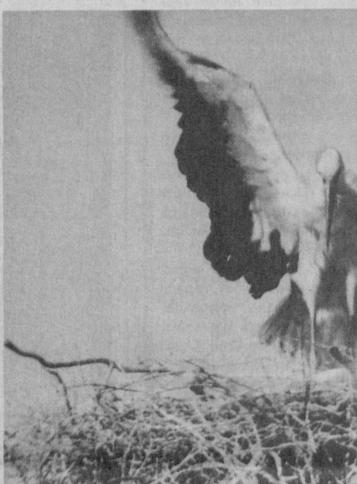
Оила — миллий турмуш манбаи. У болаларда миллий мафқуранинг шаклланишида катта аҳамиятга эга.

лиш, оқват ейиш, ювиниш, муомала, муносабат меъёрларини сингдирилади. Углини — оталикка, қизни — оналикка, уй бекалигига тайрлаш, миллий тарбиядаги икки йўналиш — угил ва қиз болалар тарбияси маъмулдигини курсатади.

хар бир тўққизинчи боланинг отасизлиги ва умуман фарзанд тарбиясига бир кунда 8 дақиқадан вақт ажратилиши курсатган. Ота-она фарзандларини миллатнинг оғирини энгил қилуви ҳавон мардликка чиниқтириб боришлари керак.

Ана шунда ХХI аср ўзбекларига манган ва жисман Соғлом авлодни тарбиялаш мутасил, кетма-кет ургатилади боради.

Азиза МУХСИЕВА, аспирант

Боши 1-бетда

Республикамизда таълим тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда энг катта воқеа бўлди.

Ўзининг мустақил ўқув жараёни, таълим услуби билан фарқлиниб турмайдиган ўқув юртининг оёқлари қайда қолади? Бошқаларни тақрирламайдиган таълим жараёни, ўзига хос услуби кашфиётлари бўлмаганда Оксфорд, Берлин, Истанбул университетлари дунёда шухрат қозонган бўлармики?!

назарий қарашларнинг хулосаларида аниқ иборат бўларди. Мазкур қўлланмаларни қўлига олиб, шундай китоблар ўзини хўп орзулаганлар ҳам кўп бўлган.

Бугун олий ўқув юртинларида илм урганайтган ёшларимиз эртага ҳақиқатини етакчи қўлига айланади, миллатимиз ва давлатимизнинг келажаги ана шу авлод қўлига ўтади.

Ушбу юртинлардаги ихтисослик кафедраларининг ҳам мавқеини кўтариш керак деб уйламан. Улар ҳам эркин фаолият юритиши лозим. Мутахассисларни тайёрлаш жараёнида қандай фанларни ўқитиши, қандай дастур асосида ўқитиши — барини шу соҳа мутахассисларининг ўзи хал этгани маъқул.

Энди икки оғиз баҳолаш мезони хусусида. Табиий фанларда билмадимиз, ижтимоий фанларда рейтинг тизими ўзини оқламапти. Энг ёмони, ҳозирги талабалар имтиҳон, синов тушунчаларини нуқтиб бормоқда.

Шу ўринда ўқув жараёнида айрим усуллар ҳамона ягона кўринишда қолаётгани хусусида таъкидлашни истардим. Аввало ўқув жараёнини ташкил этиш масаласида университет ва институтларга тўла эркинлик берилиши лозим деб уйламан.

Сунгги пайларда олий ўқув юртинларида «маъруза матнлари» деган гап чикиди. Бу дарс конспекти (Лекин унинг бундай атавэггани хато.

«Матруза» — «доклад». Ушбу юртинларни янашга шунга сафарбар қилинди. Билган ҳам вади, ҳали бир мақолани қандай ёзишни ўрганиб улгурмаган ҳам вади. Бунди қарангки, шу керак экан деб тайёр китоблардан қўчирилган қўлмади.

булади, пешқадам муассаса ўз мавқеига эришди. Бир мисол таълимда модул тизими ихтиро қилинибди.

«Краткий курс по языкознанию», «Лекции по психологии» деган қўлланмалар бўларди (бошқа соҳаларда ҳам бундай ишлар аллақачон таърибдан ўтиб, кўпга манзур бўлган). Улар олимларнинг ҳақиқий кашфиёти,

қўлини япти. Лекин, шомша-шо шарик билан қўчирмақашликка йўл бермаслик керак. Хар кафедрда йўқ деганда икки нафар ўз соҳасининг фидойилари бўлади. Ушалар ёган қўлланма, оригинал дарс матнларини чоп этиш, нуسخа қўпайтириш керак. Узбек олий таълимиди «Тилшуносликдан қисқа матнлар», «Ўзбекистон тарихи» фанидан лекциялар каби қўлланмалар қисқини, янги-янгидан тайёрланиши, уларни олимлар, таъриблари мураббийлар ёзини демокциям.

Мустақил, эркин мамлакатнинг ижтимоий тараққиётини таъминлаш, жамият билса-да, қўлда таъкидлавермайдиган қонунлар бори: келгуси авлод ўзидан аввалгиларга қараганда дадил ва эркинлар чикади. Биз юзаси қараётган, вақтида тузага олмаётган ҳаётларимизни келгуси авлод тушуниб этиб, албатта тузагади. Таълим соҳасиди ҳозирги камчиликларни узимиз бартараф этилайки. Токи келгусида буларни тузатиш, тартибга солиш билан овоза бўлмасинлар. Уларга биздан қўра қўра қўра боқишга олиб қиқиш вазирафик юкланади.

Қосимжон СОДИҚОВ, профессор

КҮЙ ВА КАМОЛОТ

биз бир неча асрлик тарихий меросимизни, маданиятимиз, тафаккур дурдоналаримизни бир қанотимиз деб билсак, умуминсоният яратган маънавий бойликларни иккинчи қанотимиз деб англашимиз, шуларга таънишимиз лозим.

Останазар МАТЕКУБОВ, муסיқашунос

АВЕСТА

Варахран алқови (Бахран Яшт) 1

(Боши 1-бетда) Кувонсин Ахура-Мазда, «Энг муносиб зотнинг хошишу иродаси билан Ҳақиқат қарор топиб» Ахриман (Анхрмайнийу) даф бўлсин?... 1. Топинчлар Варахранга Ахур Мазд яратганга...

Топинурмиз Бахронга — Ахура яратганга Ахура Мазда буйруги — Намозимиздир унга. Сут кўшиб шопирилган Хаома⁹ бирлан тийрак Туриб барсман нава-ла, Нозик нукта, нутқ ила Эзгу фикр, ҳақ сўзни Тўғри айтиб зикр ила (Бахромга намозимиз) «Йўллаймиз сидқу дилдан Ахур Мазда савоб деб Буюрган ўшал зотга»¹⁰

Иккинчи бор намоён Бўлди шунда Варахран Ахурадан яралган. Шохлари ўртасидан Куч, Қудрат ховри ўрлар... Шундай бўлди намоён Ахурадан яралган. Бахт учундир намозим Баралладир овозим...

Чўзар Куч-Қудрат ховри, — Шундай бўлди намоён Ахурадан яралган. Бахт учундир намозим... IV 10. Топинчимиз Бахромга Ахура яратганга... 11. Зардуштининг хузуриди Қудратининг зўридан Тўхтатолмай эпкинин Тўртинчи бора Бахром Зўр туя бўб кўринди. Шиддаткор, майин жуни Кийимбоп, қойил мақом. 12. Энг кучли туя¹¹ бўлиб, Нор туяларнинг зўри, Ўзи кўриқлаб юрган Миялари томонга Интиллар эҳтирос-ла —

Ўрқачлари гўё тоғ, Қучда тенгсиз, тўрт оёқ. Катта-катта кўзлари Оқил боқар атрофга Кўркам танли, қудратли, Бўйдор улкан нортуя¹². 13. Кўзлари ёниб турар Туннинг қоронгусида Узоқдан юлдуз мисол. Оқ кўпиклар сочади Юзу кўзи аралаш. Оёқлари остига Сачрар тупуруқлари Кучли ҳукмдор каби Тик қараб турар олға... Пайдо бўлди Варахран (Яқинлашиб Зардушт томон) Бахт учун намозимиз...

Даргазаб Қабон мисол. Ўткир озик тишлари, Ўткир қозиқ тишлари Санчилса тик ўлдирар. Кутқариб ён-верига Ҳеч кимсани йўлатмас. Юзлари ола-пайса Чаққон, эпчил ва чаптаст. Шундай келди Варахран Бахт учундир намозим... VI 16. Топинчим Варахранга 17. Зардушт кўзи ўнгиди Олтинчи бор Вахранга Ахурадан яралган Ёш гўзал йигит бўлиб Ўн беш ёшга¹³ нақирон, Кўзлари тиниқ оқил, Оёғи чаққон, бўйчан. Бўлди уна намоён. Бахт учун намозим...

1. Бу яшт «Денкард» китобида сақланган Яштлар номларининг руйхатида 14 ўринда қайд этилган. 2. Бу сузлар алқов ихросига кириш дуолари бўлиб, исломдаги салат олдида ният сузларини эслатади. Лекин муайян алқов қайси маъбуд шаънига айтаётган бўлса, муржаат сузлари шу маъбуд номига қаратилган бўлади. Масалан, Ардвиз сура Яштда оби-хаёт, сув маъбуду Амударё ва умуман Ардвизга, Хуршед Яштда Қувшга ва ҳоказо.

8. Топинчимиз Бахромга Ахура яратганга... 9. Учинчи бор Варахран Зардуштга кўринибди Оппок от, олтин юган Олтин кулоқ бир жийрон. Боши узра кўкка бўй

III. 8. Топинчимиз Бахромга Ахура яратганга... 9. Учинчи бор Варахран Зардуштга кўринибди Оппок от, олтин юган Олтин кулоқ бир жийрон. Боши узра кўкка бўй

8. Топинчимиз Бахромга Ахура яратганга... 9. Учинчи бор Варахран Зардуштга кўринибди Оппок от, олтин юган Олтин кулоқ бир жийрон. Боши узра кўкка бўй

V 14. Топинчим Варахранга... 15. Бешинчи бор Зардуштга Кўринди Вератрагна¹² Ахурадан яралган.

Мирсодиқ ИСҲОҚОВ таржимаси.

ИЗОҲЛАР

Ғайбуллоҳ ас-Салом... Бу номни эшитмаган зиёли юртимизда йўқ бўлса керак. Илм-маърифатга ошно бўлган киши борки, бу инсонни танийди — унинг китобларини, мақолаларини ўқиган бўлиб чиқади. Аллома инсон ибратли умр кечирди. Чин дунёга сафари ҳам ибратли бўлди. Тошкент Давлат Университетига Миллий Университет мақомини бериш анжуманида сўз айтганда, азбаройи кувонганидан шу мўътабар минбарнинг ўздаёқ жон таслим қилди. Шогирдлари, яқинлари ва зиёлилар қалбиди армону ҳайрат туйғуларни қолди. Устоз шу воқеадан сал олдинроқ «МТ» га қуйида эълон қилинаётган мақолани тақдим этган эди. Мақолада инсондан фақат яхшилиги яхши ном қолиши ҳақида сўз боради. Тақдирни қарангки, бу фикрларни аллома ҳаётда исботлаб кетди. Ғайбуллоҳ ас-Салом отиқ яхши ном, ибратли умр, ажойиб фарзандлар, яхши шогирдлар қолди ортида. Умр мазмуни шу эмасми ахир? Илоҳим, жойи жаннатда бўлсин устозимизнинг!

ҳам фарз, ҳам қарз. Хуллас, бир бошга минг бир ташвиш. Унга ҳамма «бер» дейди. «Мана буни олиб қўй», керак бўлади, бутам», деймайди ташқаридан ҳеч ким. Жонига тузим берсин. Яхшиям шундай валломот инсонлар бор орамизда.

ФУРСАТ Ҳаёт оқар дарё... Дам ганимат. Ҳазрати Одамни зиёрат қил. Охизларга кумаклаш. Эртага дейсанми? Эртага... кеч бўлиши мумкин. Агар бугун ҳам кеч

таёйрланадиган тийрақлаштирувчи ичимлик. Уни диний маросимларда ичиш ҳудода чин дилдан, ҳушёр туриб чуқур идрок ва туйғу билан муржаат қилиш воситаси ҳисобланган. Хаома ичимлиги муқаддас деб тушунилган.

Кичик телеминиатюра курсатувлари устаси Алп Жамол, ҳозир ҳаёт бўлганида, кузларига ишонмас, истиқлол бағрида фарзандларининг қамолини қуриб, шодлигидан паққос йиғлаб юборган бўларди. «Йў-е...» дейсизми? Маҳобат қилаётганим йўқ, азиз муштарий. Кексайиб қолган адиб билан телевидениеда бирга хизмат қилган бир киши қяңчида менга аянчли ҳодисани сузлаб берди. Бир куни у, Асомиддин Жамол-лиддинов (Алп-Жамол), сўбат асосида, узининг авлманд, серфарзанд хонадон соҳиби эканини айтиб, катта оиланинг болаларини боқолмай қийнаётганидан зорланиб, азбаройи аламидан йиғлаб юборган экан. Бу манзарани эсларканман, одамларни тирик мурдага, шахсиз ва ҳиссиз кимсага айлантирган уша муртад шурулар тузумини шу кунларда ҳам кўрсатди, уни оғзидан сулақайи оқиб, мақтаб юрган лақмаларни унда-бунда уратганимда, ёқамни ушлайман. Эҳ, одамзотнинг хотираси бунчалар қусурли ва қисқа бўлмаса!

нинг янги замон боёнларимиз инсонпарвар, маърифатли, фақат қавм-қариндошларига эмас, охиж, камхарж, дили шикаста, касалманд кимсаларга, етим-есирларга ҳам қайишадиган инсонлар бўлишса. Биз ҳар биримиз ўз маҳалламиз, гузаримиз, кучамизда ана шундай бой-бадавлат биродарларимиз, қўшнилариимиз борлиги билан ифтихор этсак. Ёзув, замонлареки, орамизда неча нафар уқувсиз, оёқланг, етти пушти бебизота т, қўя қолинг, онаси», дедилар. Ҳайрон бўлдим. Нега қатлама қилиш керак? Бозордан сулқилдоқ ширмой, ёнимиздаги дукондан иссиқ нон олсак булмасмикан, деб ўйладим. Бехосдан сезиб қолдимки, дадамни нон олишга пули йўқ. Бизни: бир этак болақайларни боқиш, едириб-ичириш учун амаллашга тўғри келар экан-да. Қатлама дегани шу. Ушанда кўнглим алланечук бўлиб кетган.

ҒАЙБУЛЛОҲ ас-САЛОМ НОМ ҚОЛАР... булиб бўлмаган бўлса... («Толбнома», 135-бет). Муҳиддин домла жуда яхши «қутувчи». Узи ҳушлаган китобларни ёлғиз ўзи ўқимайди, атрофидаги яқин одамларига ҳам тасвие этиб ўқитади. Бундай фойдали ишларни болаларга ёд олдириш керак, деб ҳисоблайди. Бир куни набирам Синдбодга дебди: — Мана, аданг Темурғолиб. У ниҳоятда дидли, қилқалам мусаввир. Нафис, жонли суратлар чиғади. Улардан шарқнинг, узбекнинг хиди анқиб туради. Чизган тиниқ расмлари музейларни безаб турибди. Келажак авлодларга ана шу антиқа санъат обидалари мерос бўлиб қолади. Катта отанг Ғайбуллоҳ ас-Саломнинг китоблари ҳам ёш авлодга дастурул-амал. Булар юрак қони билан ёзилган асарлар. Мендан нима қолади? Ҳеч нарса. Шунинг учун сен даданг билан бо-бонгчи эъзозла, хурматларини жойига қўй, болам. Қуллук, Модомики бизнинг назаротми меҳнатимизни, ҳиммат юзасидан, шу қадар юксак қадрлаган экансиз, шахсан мен Экиз сингарни дидли ўқувчиларимнинг ишончига лойиқ бўлишга ҳаракат қиламан. Агар мендан биров «ёнг бахтли муаллим қим?» деб сўраса, «уз муҳибини, уз ихлошмандларини, уз ўқувчиларини топа олган муаллим қим бахтли», деган бўлардим. Зар қадрини заргар билар, чилонгар нени билар, деган гап бор. Табибнинг бахти дардга чалинган беморнинг эътирофига сазовор бўла олушида. Шунингдек, агар ёзувчи, ҳофиз ёки олим бўлсангу,

